

Föredrag vid vallfärd till Oskarström den 31 maj 2008

Vi börjar med en bön av en dominikanpater, fader Louis-Marie Dewailly, som arbetade många år i Sverige.

Heliga Guds Moder. Under tjugo sekler har vi kallat dig salig, du som är alla helgons drottning, du som från det första ögonblicket var renad från varje brist och fläck. Du vet vad det innebär att låta Gud bruka hjärtats åkerjord för att så sitt ord där. Rättfärdighetens och helgelsens spegel, lär oss att lyssna till detta och begrunda och bevara det i vårt hjärta. I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

I år firas det stora Lourdes-jubileet. Uppenbarelserna i Lourdes är ett slags eko av det som skedde 1854 i Rom, när dogmförklaringen av Jungfru Marias obefläckade avlelse ägde rum. Maria säger till Bernadette: ”Jag är den obefläckade avlelsen”. På så sätt bekräftar hon det som Kyrkans läroämbete hade förklarat. Hela budskapet i Lourdes är koncentrerat kring Maria som den obefläckade. Vi skall nu meditera över vad den obefläckade avlelsens mysterium innebär.

För många av våra kristna vänner i andra kyrkor och samfund är det svårt att förstå detta mysterium. Det blir lätt missuppfattat. Därför är det viktigt att förstå vad som verkligen menas därmed. Det är en mycket viktig aspekt av frälsningens gåva. Vi tror att Maria från det första ögonblicket av sin existens är befriad från alla synd, både arvsynd och personlig synd, eftersom hon skulle bli Guds Moder. I Maria ser vi vad det är att vara helt frälst. Maria är en ikon av den frälsta människan, den som Jesus helt har befriat från synd och där Guds härlighet strålar fram. Vi är alla menade att bli sådana i evigheten. Men här på jorden får vi kämpa oss fram för att bli alltmer befriade från synd. Vi behöver då ett hoppets tecken.

Vi måste redan från början kunna se vad det är att vara frälst. I Sverige hör man ofta människor säga att de är frälsta. I den frikyrkliga traditionen använder man det uttrycket. Vi katoliker skulle snarare säga att vi är omvända till Kristus. Vi tror ju att frälsningen är en hel process, som pågår ända till vårt sista andetag. Vi håller på att bli frälsta. Det är därför vi åker på vallfärd. Det är därför vi försöker komma Gud närmare och förvandlas av hans nåd.

Men det är viktigt att vi också får en bild av en människa som redan är frälst. Jesus är Frälsaren. Men vid hans sida står Maria som en bild av vad Gud vill göra i oss människor. I Maria har det stora skett från början för att vi skall få ett hoppets tecken, för att hon skall hjälpa oss att ta emot frälsningens gåva. Allt det

vi säger om Maria vill hjälpa oss att ta emot Jesus Kristus ännu mer i vårt liv. Mysteriet om den obefläckade avlelsen eller Jungfru Marias utkorelse och fullkomliga renhet skall vara en hjälp för oss att mer och mer låta Jesu frälsning tränga in i vårt liv och befria oss från syndens slaveri. Maria vill dela med sig av sin nåd. I evangeliet blir hon hälsad som ”full av nåd”. Vi har alla fått del av Guds nåd genom dopet.

Fullheten av nåd har Maria fått för vår räddning, för att vi tack vare henne mer och mer skall kunna låta nåden tränga in och tränga bort synden. Vi är kallade till helighet. Vi är kallade att bli alltmer obefläckade. Vårt liv är en pilgrimsfärd, där vi dag efter dag, stund efter stund, kan ta emot mer av Guds nåd, som skall förvandla oss och göra oss heliga och obefläckade. För många av oss behövs det också efter döden en rening om den inte har ägt rum under livet. Därför talar vi om reningsorten, om skärselden. Meningen är att vi här på jorden skall bli alltmer befriade från syndens slaveri, så att Guds nåd mer och mer blir tydlig i oss.

Gud ger alltid nåden på ett personligt sätt. Gud vill att hans nåd skall återspeglas i varje människa, så att hon blir en underbar återglans av hans härlighet. Det som Gud ser i Maria vill han se också i oss. Det är något oerhört stort att Gud vill att hans godhet, skönhet och helighet skall återspeglas i var och en av oss, så att vi kan ge världen en aning om Guds skönhet och härlighet. Vi är alla skapade och frälsta till att bli en underbar ikon, där Kristus och hans frälsningsmysterium blir tydligt.

Ofta är det svårt för oss att se på oss själva och på andra på det sättet. Vi fastnar lätt i det som är bristfälligt, svagt och syndigt. Vissa människor har lättare att se svagheten och synden hos andra människor. Det är den vanligaste attityden. Vi blir ofta mer upprörda, när andra gör fel. Men det finns också andra, känsliga själar, som lider mer av sin egen ofullkomlighet och synd. Mönstret är detsamma. Det är synden och smärtan över synden som skall få oss att göra bot. Om vi ser att andra människor gör något galet är det inte för att vi skall bli arga på dem, utan meningen är att vi istället skall växa i bön, förbön och godhet mot dem. Det är något vi ofta glömmer. Som biskop får jag ofta bli ”konfliktlösare”. Även bland fromma människor uppstår det tyvärr mycket lätt konflikter. Ofta beror det på att man har lättare att se vad de andra gör fel än vad man själv gör fel.

Om man hade större förmåga att se att det i varje konflikt, i varje tvist, finns två parter och att man själv också har en del av skulden till att det blir en konflikt, skulle det vara mycket lättare. Kanske Jungfru Maria kan hjälpa oss att våga se, att vi alla är sårade av synden och behöver Jesu förbarmande kärlek. I går firade vi Jesu Hjärtas fest, som uttrycker Jesu oändliga kärleksfulla förbarmande med

oss svaga och syndiga människor. Men vi kan inte ta emot denna kärlek, om vi inte ser att vi själva är sårade av synden. Vi är kallade till helighet, att bli alltmer förvandlade av Jesu nåd. Men för att ta emot nåden måste vi också se vår delaktighet i syndens verklighet. Endast då kan Jesus läka och hela oss. Frestelsen till egenrättfärdighet, som innebär att vi har svårt att ta emot en förmaning, är stor i vår tid.

Vi får aldrig glömma att det i all kritik finns ett litet korn av sanning. Som biskop får man inte bara möta kärlek och godhet utan också mycket kritik. Då är det viktigt att se att det i all kritik finns ett litet korn av sanning. Ofta är det dolt bakom upprörda känslor och aggressivitet, men när någon ger oss en förmaning eller uttrycker något kritiskt, finns det alltid ett korn av sanning. Det som gör oss upprörda är när någon ser det som är svagt i oss. I predikan i dag var jag lite orättvis mot svenskarna. Jag har redan hört några som blev lite arga över det jag sade. Men även i orättvis kritik gäller det att hitta det som träffar mig, där jag är i behov av Jesu frälsande nåd. Mycket lätt bli vi istället arga. Känslorna bär iväg. Då blir konflikten ännu större.

Jungfru Maria är fredens och fridens drottning. Vi behöver hennes moderliga hjälp för att kunna hantera konflikter. Det är inget konstigt om det blir konflikter i vår kyrka, i vårt stift och i våra församlingar, eftersom vi kommer från så olika bakgrund. Det blir lätt kulturkrockar. Vi behöver inte vara rädda för sådana konflikter. De kan ofta föra oss närmare varandra om vi ser på dem i Jesu ljus, om vi försöker se att i det vi får höra från någon annan finns det alltid något som Jesus vill säga oss, även om det uttrycks på ett aggressivt, överdrivet och känslomässigt sätt.

A och O för oss människor i vår tid är att tro att Jesus kan tala till oss tvärs genom sådana ting för att öppna oss ännu mer för frälsningen. Vi kan inte säga att vi inte behöver frälsningen. Men i praktiken är det ofta det vi säger, när vi reagerar känslomässigt och aggressivt på förmaningar och kritik. Jesus vill använda allt för att förvandla oss och göra oss heliga, även orättvisa anmärkningar och aggressiv kritik. Om vi har längtan att bli renade och helgade kan vi dra nytta av förmaningar och kritik och tro att Gud kan tala till oss genom oväntade munnar. Gud vill vårt bästa och han visar det genom den renande, helgande och brännande eld, som det ofta är att vara människa och konfronteras med andra människor. I vårt stift har vi stora möjligheter att bli helgon, eftersom vi ofta trampar varandra på tårna och sårar varandra, eftersom vi kommer från olika kulturer, naturer och raser. Men frågan är om vi blir det? Här måste vi se in i vårt eget hjärta för att upptäcka om vi verkligen i Marias efterföljd längtar efter att mer och mer befrias från synden. Maria har en mycket stor uppgift för oss i Sverige i dag.

Jag brukar ibland säga, att den Katolska Kyrkan ännu inte riktigt slagit rot i Sverige. Kriteriet på det är att det är helt normalt att heta Immaculata Svensson eller Lourdes Lindgren. Men jag tror att vi mer och mer kan se att Jungfru Maria har en mycket speciell uppgift i vårt land. Till vår stora glädje ser vi att även kristna i andra kyrkor och samfund börjar sätta upp en bild av Maria, eftersom man saknat denna moderliga förebild och förebedjare. Det handlar inte bara om att sätta upp en bild eller ikon på sin vägg, utan det handlar om att i sitt hjärta ta hjälp av Marias moderliga fostran. Ibland är Maria lite sträng, för hon vill att vi till varje pris skall undgå synden, att vi inte skall säga nej till Gud.

Maria vill ge oss del av sin lyssnande, lyhörda, lydiga grundhållning till Jesus och den Helige Ande. Det svåra för oss i vår tid kan vara att lära oss lyssna djupare till Guds röst, till Guds ord. Risken i ett individualistiskt och materialistiskt samhälle är att vi utgår från oss själva och tänker: ”Jag vill ha det så här. Jag känner inte för det. Det säger mig ingenting.” Därför måste vi vända trenden och istället säga: ”Det är du, Herre, som skall tala i mitt hjärta. Det är du som skall leda mina steg. Det är du som skall inspirera mig”. Det gäller att byta ut det lilla ordet jag mot ordet du. Det kan Maria lära oss. Varje mor försöker lära sina barn att bli av med den självcentrerade attityden som säger: ”jag vill ha” till ”vad är bra för dig?”. För varje mor och far är det en stor uppgift att lära barnet det. Barn kan vara oerhört generösa. När jag kommer till våra församlingar märker jag det ibland. Det händer att barn kommer fram och ger mig en ”seg gubbe” eller någon liten bild. Det är tecken på att barnen har lärt sig att det är bättre att ge än att få, att det är bättre att dela med sig än att samla på hög. Om vi kan lära barnen att se till de andras bästa i tidig ålder, kan det ske något stort. Samtidigt vet vi att vi dag för dag måste lära oss att du är viktigare än jag. Det är viktigare att du får sitta än att jag får sitta. I varje omständighet finns detta mönster. Många gånger glömmer vi det. Det är Marias uppgift att hjälpa oss att upptäcka att det alltid finns någon som jag kan visa hennes nåd och kärlek. Maria kan alltid slå mig på axeln och säga. ”Här kan du göra något för Gud och din nästa”.

Det är min önskan till er som pilgrimer här i dag att ni alltid skall vara medvetna om att Maria står bakom er. När det är något Gud vill att ni skall göra, påminner hon oss om det. När Gud vill att vi skall offra något, när han vill att vi skall avstå från något, när vi skall göra en tjänst, när vi skall be lite extra, då står Maria bakom oss. Hon ger oss en liten klapp på axeln för att väcka oss. Vi hör inte Guds röst. Vi känner inte igen honom, när han kommer till oss i fördold gestalt. Vi upptäcker inte att han är med oss. Därför behöver vi också en moders och systers vänliga, ömma påminnelse, så att vi kan bli mer uppmärksamma på att Gud vill något stort i vårt liv. Det kanske är just det som den obefläckade avlelsen betyder för oss, ja att vi mer och mer blir av med de själviska fläckarna, som gör att vi inte ser vår nästas nöd och behov utan istället tänker på oss själva.

Tänk, kära bröder och systrar, nästa gång ni hamnar i en sådan situation, på att det är bättre att den andra får det bra än att jag får det. Då blir det också bra i min egen själ. Det är bättre att jag öppnar mitt liv för Kristus än att jag hela tiden väntar på att någon annan skall komma och hjälpa mig. I vår tid säger människor ofta att de är ensamma. Ofta får man som präst höra de orden. Man försöker ibland föra ihop dem som är ensamma, men då kan det istället bli en tävling om att vara mest ensam. Tyvärr har vi människor en benägenhet till självömkan. Därför gäller det för oss att gå ut ur vårt eget lilla instängda rum och gå till någon annan. I Jungfru Marias besök hos Elisabet har vi en underbar förebild. Maria hade det nog själv ganska jobbigt, men hon såg att hennes släkting behövde hennes hjälp.

Låt oss till sist be om Jungfru Marias hjälp att se hur vi skall leva vårt liv till Guds ära.

+ Anders Arborelius ocd